

A szegedi munkásokat egyelőre a szegedi index alapján fizetik.

Nem vezetik be az aranybéreket.

Szeged, augusztus 4. (Saját tudósítónktól.) Tíz hónapja van érvényben a szegedi indexrendszer azoknál a szegedi vállalatoknál, amelyeknek vezetői tagjai a Szegedi Munkaadók Szövetségének. Az index alapján megállapított bérekkel nem is volt a tíz hónap alatt baj, a munkások a heti drágulások arányában kapták béreiket és így elmaradtak az utóbbi időben egyre-másra jelentkező sztrájkok. Most azután a szanálás kapcsán mindenütt hangoztatni kezdték, hogy a valorizálások után végre át kell térni az aranyparitációs bérekre. A közalkalmazottiaknál, valamint számos magánvállalatnál már be is vezették ezt a rendszert; a békebeli béreket ugyanis mindenkor a kiszámított szorzószámok alapján fizetik ki papirkoronában.

Az általános aranyparitációs mozgalmakkal egyidejűleg Szegeden is mozgalom indult meg, amelynek célja az volt, hogy a szegedi indexrendszer helyett léptessék Szegeden is életbe az aranyparitációs béreket. Ezt a mozgalmat a munkások is szívesen látták, valamint a vállalatok is arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az aranyparitációs bérek kérdésében Szeged sem maradhat izolált.

Igy hetekkel ezelőtt már meg is kezdődtek az előmunkálatok, hogy az aranyparitációs béreket az

igazságnak megfelelően szabják meg. A munkaadók szövetsége beszerezte az egyes vállalatoktól a békebeli bérkönyveket, hogy így az alapot megtalálják. A munkálatok annyira előrehaladtak már, hogy már ezen a héten el lehetett volna hagyni az indexet. Közbejött azonban augusztus elseje, amikor kiderült, hogy a tévesen megállapított szorzószám 17.000 és így a közalkalmazottak tulajdonképpen kevesebbet kapnak augusztusban, mint kaptak júliusban.

A munkások és a munkaadók képviselői legutóbbi értekezletén erről a kérdéssel gondolkodóba kezdtek és így az az álláspont kerekedett felül, hogyha az aranyparitációs béreket most mindjárt bevezetnék, akkor a munkások járnának rosszul, tudniillik kevesebbet kapnának. Az értekezlet elhatározta azért, hogy a munkások ezentúl is egyelőre az index alapján kapják meg béreiket és az aranyparitással szemben egyelőre várakozó álláspontra helyezkednek. Az aranyparitációs béreket csak akkor fogják Szegeden is bevezetni, ha már egy bizonyos gyakorlat mutatta meg annak helyességét és ha kissé kijegecsedik az átszámítási kulcs megállapításának — most még nem egészen helyes — módja.

Halálraítéltek két orgoványi rablóvezért.

Kecskemét, augusztus 4. A kecskeméti törvényszék. Daróczi János tanácsa tizenegy napi tárgyalás után, szombaton délelőtti hozta meg ítéletét az orgoványi — tolvajosi rablóbanda ügyében. Ezt a rablóbandát Ócsay György két évvel ezelőtt alakította, tagjai valamennyien kecskemétvidéki parasztok voltak, akik az orgoványi határban talált fegyverekkel szerelték föl magukat. A banda a gaztettek sorozatát követte el és meggyilkolták saját vezérük szülleit. A csendőrség először Kalocsa mellett ütött rajtuk, ahol Farkas korcsmárost teljesen kifosztották. A tárgyaláson Farkas előadta, hogy Ócsay ezzel állította be:

— Héjjas Iván fivére vagyok, adj elő mindent, különben meghalsz! Ezután még egy rablást hővettek el, egy Kéri nevű gazdálkodó házában, ahol a banda egyik nőtagja, Godó Ist-

vánné férjruhában, dlszakállal vett részt a rablásban. Ebben az időben történt azonban, hogy a kormány a duna-tiszaközi rablások és gyilkosságok megállítására mint kormánybiztost kiküldte Váry Albert koronátgyézhelyettesét, aki erélyes intézkedéssel foglalta össze az ott garázdálkodó rablógyilkosokat, így az Ócsai—Tompai—Farkas-bandát is. Akkor Budapestre hozták őket, innen tették át ügyüket a kecskeméti törvényszékhez. A törvényszék szombaton Tompai Mihályt és B. Farkas Józsefet kötéldíltali halálra, Hajma Mihályt életfogytiglani fegyházra, Ócsai Györgyöt, Bácsi Imrét, Tompai Károlyt Ferencet és B. Farkas Jánost tizenöt évi fegyházra, Godó Istvánt tíz évi fegyházra, Godó Istvánnét hat évi fegyházra, Ócsai Györgynét pedig öt évi fegyházra ítélte.

Héjjas Iván kommün utáni cselekedeteiért elismerést kapott.

Amikor a pécsi ügyészség korrigálja megállapításait.

Szeged, augusztus 4. (Saját tudósítónktól.) Vagy egy hónappal ezelőtti számolt be részletesen a Szegei arról a minden tekintetben érdekes vádiratról, amelyet dr. Veér Imrénél, a köztársasági párt alelnökének kézbesített ki a pécsi ügyészség, mialatt ő másfél évi államfogházbüntetését töltötte a szegedi államfogházban. Már maguk az egyes vádemelések is igen érdekesek voltak, mert a vádiratban foglalt vádak nagyjából egészen eddig teljesen ismeretlenek voltak a magyar judikaturában. Vádat emeltek ellene olyan levelekért, amelyeket végaó elkeseredésében, irt védőinek és barátainak, amikor jobb szemére megvakult, de vádat emeltek ellene egy olyan beszélgetés miatt is, amelyet védőjével, Buza Barnával folytatott a székszárdi börtön irodájában és amelynél jelen volt egy detektiv, aki feljegyzéseket készített azokról, amiket a vádlott védőjének mondott. A detektiv természetesen jelentést tett jegyzetei alapján.

Az érdekes vádemeléseken kívül azonban sokkal érdekesebbek azok a mondatok, amelyet Declava pécsi ügyészségi elnök irt a vádirat indoklásában. A pécsi ügyészség elnöke ugyanis egyszerűen megdicséri Héjjas Ivánt a kommün utáni cselekedeteiért és egyszerűen eljárását indit Veér Imre ellen, aki 54-szeres rablógyilkosnak nevezte Héjjas Ivánt. Ezt az érdekes megállapításokat tartalmazó vádiratot élénken kommentálták jogászai körökben és a társadalom különböző rétegeiben hangos fel-tűnést keltett. Most pedig, úgy látszik, felsőbb körök szavára a pécsi ügyészség is megváltoztatta véleményét Héjjas Ivánról és annak egyes „elismerést érdemlő” cselekedeteiről. Most eddig még elő nem fordult eset történt meg. A pécsi

ügyészség ugyanis ezt a vádiratot minden további nélkül visszavonta és helyette egy új vádiratot kézbesített Veér Imrénél, amelyből csak azok a kitételek hiányoznak, amelyek az első vádirat indoklásában Héjjas Ivánnal foglalkoztak, de a vádemelések, a minősítések továbbra is ugyanolyan formában megvannak. Ez az új, korrigált vádirat, mint testest vádolja Veér Imrét a magyar állam és magyar nemzet megbecsülése ellen irányuló bűntettrel. Majd a rendelkező rész felsorakoztatja azokat az eseteket, amelyek ugyancsak benne vannak az első vádiratban. Az első vádpont: Levél Jászi Oszkárhoz, amelyben Veér azt irta:

„Te, aki a szabad Amerikában harcolsz az elnyomott magyar nép felszabadítása érdekében.”

Az után az a levél következik, amelyet Veér Imre Szekszárdról „Gödöllői Polgártársakhoz” irt és amelyben kijelentette, hogy „a kinti élet is csak börtön a becsületes embernek, ahol 54-szeres rablógyilkos szabadon gardázdik és a belügyminiszter állit ki számdra erkölcsi bizonyítványt”. Majd Károlyi Mihályhoz intézett levelét említi a vádirat, amelyben Veér Imre ezeket irta:

„Odaküldtem még irtózatossabb számomra egy olyan közélet, ahol Héjjas Iván eldicsekedhetik 54-szeres rablógyilkossággal.” Ehhez hozzáfűzi a vádirat, hogy Veér Imre ezekkel olyan valótlan tényeket állított, amelyek alkalmasak arra, hogy a magyar állam és a magyar nemzet megbecsülését csorbítsák és hitelét sértse.

Az új vádirat második része — mint az első is — még több levelet sorol fel, amelyeket külföldre küldött Veér Imre és ezekből azt a konzekvenciát szüri le, hogy Veér meg akarta

akadályozni a külföldi kölcsön akcióját. Most következik azután az az érdekes indoklási rész, amelyben a pécsi ügyészség elnöke elmondotta véleményét Héjjas Ivánról.

Az indoklás elsősorban is tanukkal és detektivjelentésekkel akarja igazolni, hogy Veér Imre még a fogházból is irányítani igyekszik a köztársasági mozgalmat. Most következik az a rész, amikor detektívek hallgatták ki Veér beszélgetését védőjével. Az első vádirat ezeket a detektivjelentéseket részleteesebben ismertette, míg most csak ez áll erről az új vádiratban:

„Bizonyítja ezt a tényt a dr. Buza Barna ügyvéd és Nagy Ernő októbrista képviselő által Veér Imrénél 1924. évi február hó 22-én tett látogatásáról felvett 24. szám alatti detektiv-jelentés.”

Az indoklás következő részletei részletes pontossággal foglalkozik azokkal a bizonyítékokkal, amelyek azt támasztják alá, hogy Veér Imre még mindig vezérli a magyar köztársasági mozgalmat és még mindig összeköttetést tart fent Károlyi Mihállyal és Jászi Oszkárrel, akiknek a magyar állam és nemzet ellen irányuló tevékenysége közismert. A következő bekezdések pedig igazolni akarják, hogy Veér Imre minden eszközzel azon volt, hogy Párisban megakadályozza a külföldi kölcsönt, Veér Imre még attól sem rettent vissza — állapítja meg a vádirat —, hogy a kölcsön megakadályozása érdekében Párisban Barthout, a jóvátételi bizottság elnökét is fölkere-sék.

A régi vádiratban ezután következett a leg-érdekesebb részlet, a pécsi ügyészség elnökének véleménye Héjjas Ivánról. A régi vádirat ezeket mondta:

„Ami különösen a nemzetgyalázást, a belügyminiszter ténykedésével és Héjjas Ivánnal kapcsolatos részt illeti, Veér Imre terheltnek ez a cselekménye „feltétlenül alkalmas az 1921. évi III. t. c. 7. §-nak megállapítására, mert Héjjas Iván kommün utáni cselekményeiért kormányzó kegyelmet nyert, sőt a nemzet nem bolsevik érzelmi tagjaitól elismerést is kapott”, majd tovább pedig a nyugatmagyarországi harcokban tanúsított magatartásáért minden igaz magyar ember háldját érdemli...”

Ez a megállapítás a korrigált vádiratból — amely 13.211/k. t. 1924. számot viseli és amelyet Declava elnök irt alá — teljesen hiányzik. Látható, hogy itt, ezért a részért valaminek történnie kellett, a pécsi ügyészség elnökének meg kellett változtatni álláspontját Héjjas Ivánról. Vádat emel azokért a levelekért, amelyekben Veér Imre 54-szeres rablógyilkosnak nevezi Héjjas Ivánt, megállapítja, hogy ez a tény kimeríti a magyar állam megbecsülése ellen elkövetett bűntettet, de ezt egy szóval sem kívánja indokolni a korrigált vádiratban.

Nyilvánvaló a fentiekből, hogy csak ezért a kitételekért kellett visszavonni a vádiratot és ezért kellett új vádiratot készíteni. Más minden megvan a két vádiratban, a korrigált vádiratból csak Héjjas Iván elismerése hiányzik.

Mussolini a „tulzott szelidség” ellen.

Róma, augusztus 4. Ma nyitották meg Veneziában a fascisták nemzeti kongresszusát. A megnyitáson, amelyen Mussolini miniszterelnökön kívül több miniszter és igen sok fascista szenátor és képviselő megjelent, Mussolini beszédet mondott, amelyben a sajtószabadságról szólva, kijelentette, hogy a sajtószabadság tulajdonképpen nincs korlátok közé szorítva. Semmiképpen sem kell sajnálni, hogy egyesek, akik kedvező időkben csatlakoztak a fascizmushoz, most eltávolodtak tőle, mert ezek az emberek nem is volnának képesek tovább is ezen az uton járni. A fascizmusnak le kell ugyan mondania az erőszak eszközeiről, de nem szabad olyan tulzott szelidséggel eljárnia, hogy mások fölfegyverkezessenek és arra kényszerülhessenek, hogy kedvezőtlenebb körülmények között szálljon harcba. A fascizmus egyetértést és kiegyenlítő-dést kíván, de a túlsó oldalon nem mutatkozik az ellenséges magatartás csökkenése.